

Sygn. akt V KK 15/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Michał Laskowski

SSA del.do SN Wojciech Kopczyński

Protokolant Patrycja Kotlarska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Jerzego Engelkinga,
w sprawie **P. M.**

skazanego z art. 190a § 1 kk w zw. z art. 31 § 2 kk

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 9 maja 2017 r.,

kasacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Okręgowego w Z.

z dnia 26 września 2016 r., sygn. akt V II Ka (...),

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Ż.

z dnia 23 listopada 2015 r., sygn. akt II K (...),

- 1. uchyla zaskarżony wyrok i sprawę oskarżonego P. M. przekazuje do ponownego rozpoznania sądowi Okręgowemu w Z. w postępowaniu odwoławczym;**
- 2. zarządza zwrot kwoty 450 (czterysta pięćdziesiąt) zł oskarżonemu P. M.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 23 listopada 2015 r. w sprawie II K (...), Sąd Rejonowy w Ż. skazał P. M. za przestępstwo z art. 190a § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. i art. 4 § 1 k.k. na karę czterech miesięcy pozbawienia wolności (przestępstwo popełnione w okresie od 17 stycznia 2015 r. do dnia 18 maja 2015 r. w L.); w wyroku orzekł również o kosztach procesu.

Apelacje od tego wyroku złożyli obrońcy oskarżonego; zaskarżając wyrok w całości i zarzucili mu – adw. G. K. – naruszenie przepisów prawa procesowego (art. 410 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k., art. 5 § 1 i § 2, art. 424 k.p.k. w zw. z art. 410 oraz art. 170 § 1), błąd w ustaleniach faktycznych oraz naruszenie prawa materialnego (art. 190a § 1), a adw. S. Z. – błąd w ustaleniach faktycznych. W konsekwencji, w obu apelacjach skarżący domagali się zmiany wyroku i uniewinnienia oskarżonego, ewentualnie, uchylenia wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania lub też – z ostrożności procesowej – warunkowego zawieszenia orzeczonej kary (adw. G. K.).

Po rozpoznaniu tych apelacji Sąd Okręgowy w Z., procedując w składzie jednego sędziego, wyrokiem z dnia 26 września 2016 r., w sprawie VII Ka (...) utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Kasację od tego wyroku wniósł obrońca skazanego. Zaskarżając wyrok w całości, zarzucił mu rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 433 § 1 i § 2 k.p.k. w zw. z art. 427 § 3 k.p.k., a nadto, art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k., i wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi odwoławczemu.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Rejonowej w Ż. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Na etapie postępowania kasacyjnego, po otwarciu przewodu kasacyjnego (art. 453 § 1 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.), sędzia sprawozdawca uprzedził strony o istnieniu okoliczności, która winna być rozważona w kontekście bezwzględного powodu odwoławczego z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., tj. niewłaściwego składu sądu odwoławczego, w związku z formą prowadzonego postępowania przygotowawczego (dochodzenie). Po tej sygnalizacji, zarówno prokurator Prokuratury Krajowej, jak i obrońca skazanego wnieśli o uchylenie zaskarżonego

wyroku w oparciu o przepis art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., przy czym prokurator wniósł o przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi odwoławczemu, zaś obrońca wniósł o uchylenie także wyroku sądu pierwszej instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja skutkowałą uchyleniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym, przy czym powodem takiego postąpienia było naruszenie na etapie postępowania odwoławczego art. 449 § 2 k.p.k. w zw. z art. 325c pkt 2 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r., poz. 1247 ze zm.), co skutkowało zaistnieniem uchybienia opisanego w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 29 § 1 k.p.k. Poza sporem jest bowiem, że postępowanie przygotowawcze było w tej sprawie prowadzone i zakończone w formie dochodzenia. Tymczasem, po tym jak w dniu 30 czerwca 2015 r. wydano postanowienie o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłych psychiatrów, w dniu 21 lipca 2015 r. do akt sprawy wpłynęła opinia biegłych z której wynikało, iż P. M. działał w czasie czynu mając zdolność rozumienia znaczenia czynu, ale zdolność do pokierowania swoim postępowaniem miał ograniczoną w stopniu znacznym (art. 31 § 2 k.p.k.). Wprawdzie z dniem 1 lipca 2015 r. przepis art. 325c k.p.k. został uchylony formalnie z porządku prawnego, ale w toku dalej prowadzonego postępowania przygotowawczego musiał być stosowany w oparciu o przepis intertemporalny, tj. 32 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r., poz. 1247 ze zm.). Przepis art. 32 tej ustawy stanowił, że **dochodzenie wszczęte lub prowadzone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy jest prowadzone nadal w dotychczasowej formie i mają do niej zastosowanie przepisy szczególne dotyczące tej formy postępowania w brzmieniu dotychczasowym** (wyjątki z art. 517g i art. 517i nie dotyczyły dochodzenia – uw. SN). Posłużenie się stylizacją „mają zastosowanie przepisy...w brzmieniu dotychczasowym” oznacza, że zastosowano regułę kolizyjną działania prawa dawnego, co oznacza, iż dalej – po dniu 30 czerwca 2015 r. – powinno prowadzone być dochodzenie, o ile spełnione są warunki jego prowadzenia w tej formule, **z uwzględnieniem wszakże dotychczasowych, tj.**

obowiązujących do dnia 30 czerwca 2015 r., przepisów. Tymczasem, treść opinii biegłych skutkowało tym, że dochodzenie nie mogło już być dalej „legalnie” prowadzone (zgodnie z obowiązującymi przepisami procesowymi), skoro zaistniała negatywna przesłanka z art. 325c pkt 2 k.p.k. Po tym jak opinia została złożona do akt sprawy, dochodzenie nie mogło już być prowadzone, a zatem, powinno zostać wydane postanowienie o wszczęciu śledztwa (art. 309 pkt 4 k.p.k.). To zaś skutkowało tym, że przepisem określającym skład sądu odwoławczego był przepis art. 29 § 1 k.p.k., nie zaś przepis art. 449 § 2 k.p.k. Skoro zaś sąd odwoławczy orzekał w składzie jednego sędziego, to sąd był nienależycie obsadzony (art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.).

Z tych powodów konieczne było uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym, w składzie trzech sędziów. Zbędne było w takim układzie odnoszenie się do zarzutów kasacji.

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.